

Historie hvězdárny

Důležitým krokem pro vznik hvězdárny v Sezimově Ústí bylo založení astronomického kroužku v roce 1950. Členové kroužku se pravidelně scházeli v klubovní místnosti Společenského domu, ale oživení činnosti nastalo až v roce 1961, kdy se členem kroužku stal František Pešta. Uspořádal zájezd do Astronomického ústavu v Ondřejově a na Hvězdárnu Petřín, uskutečnilo se pátrání po zbytcích meteorického deště u Strkova, navázaly se kontakty s hvězdárnami v Praze, Brně, Úpici a Veselí nad Moravou.

V roce 1963 začaly první přípravné práce a zajišťování finančních prostředků na stavbu hvězdárny. Stavba, na které se především podíleli místní obyvatelé a vojáci z tábořské posádky, byla zahájena v červnu 1964. Slavnostní otevření hvězdárny bylo 6. června 1965. Jako hlavní přístroj byl zakoupen zrcadlový dalekohled Cassegrain 150/2250 od firmy Carl Zeiss.

Od zahájení provozu hvězdárny uspořádal pan Pešta stovky přednášek a besed u dalekohledu, několikrát do roka se konaly velké přednášky za účasti předních českých astronomů, např. dr. Vladimíra Gutha, dr. Jiřího Grygara, dr. Jiřího Mrázka, dr. Antonína Mrkose, Františka Kadavého, bratrů Erhartových, dr. Ladislava Křivského, Ing. Zicha aj.

V roce 1982 zahájil Zdeněk Soldát zakreslování sluneční fotosféry metodou projekce. Pro zdokonalení a získání nových poznatků se v roce 1986 Z. Soldát, V. Feik a R. Vítek zúčastnili praktika pro pozorovatele Slunce.

Dalším významným datem v pozorování Slunce byl rok 1995, kdy se navázal blízký kontakt s významným pozorovatelem Slunce panem Ladislavem Schmiedem z Kunžaku, který se věnuje zakreslování sluneční fotosféry již od roku 1948. S jeho pomocí zpracovává V. Feik přehled sluneční fotosféry do tzv. synoptických mapek.

28. listopadu 1996 byla Lidová hvězdárna Sezimovo Ústí přejmenována na Hvězdárnu Františka Pešty. Toho roku bylo započato zasilání měsíčních výsledků pozorování sluneční fotosféry do centra S.I.D.C. Brusel.

V září roku 1999 bylo založeno občanské sdružení Hvězdárna Františka Pešty a byl zpracován projekt rozvoje hvězdárny na 10 let. Následující rok byly podepsány smlouvy s Městským úřadem Sezimovo Ústí a s Kovosvitem a.s. o pronájmu hvězdárny a jejího vybavení občanskému sdružení.

Po roce 2000 byla provedena částečná rekonstrukce objektu hvězdárny, bylo zajištěno nové přístrojové vybavení, zvýšena kapacita hvězdárny. Byly zhotoveny webové stránky, na které jsou postupně umísťovány výsledky pozorování, zajímavosti z akcí atd. Od roku 2000 jsou rovněž pořádány různé akce pro širokou veřejnost, pravidelná i mimořádná večerní pozorování, přednášky po školy i veřejnost, výstavy, funguje dětský astronomický kroužek.

František Pešta

František Pešta se narodil 3. března 1905 v Písku a již během studia na místním gymnáziu seznamoval spolužáky s noční oblohou a s pozdějším rektorem FAMU Brousem pořádali přednášky a besedy po okolních vesnicích. Finanční situace mu neumožnila vysokoškolské studium astronomie, a tak během pobytu v Praze docházel Pešta alespoň na večerní astronomické přednášky pořádané Československou astronomickou společností. Od roku 1927 pracoval Pešta ve finanční správě u Podkarpatské Rusi, kde v březnu 1928 založil ještě s několika nadšenci Podkarpatskou astronomickou společnost. Pobyt na druhém konci země přerušila invaze maďarských vojsk na Slovensko a Ukrajinu v roce 1939.

Novým působištěm Františka Pešty se stal Tábor, o němž věděl, že se zde nachází hvězdárna. Po odchodu profesora Štěpánka do penze se Pešta stal vedoucím tábořské hvězdárny a pracoval tady až do roku 1959. V roce 1952 byl Pešta přijat za člena ČAS. V lednu 1961 se Pešta stal členem astronomického kroužku v Sezimově Ústí. Přišel sem s nápadem výstavby nové hvězdárny, která by se soustředila především na popularizaci astronomie. Pešta si sezimoustecký kroužek zamiloval natolik, že v roce 1963 nepřijal nabídku tábořského výboru, aby se vrátil zpět jako vedoucí na tábořskou hvězdárnu.

Kromě popularizační a pozorovatelské činnosti se Pešta velmi zajímal o meteorický dešť u Strkova a Plané nad Lužnicí ze 3. července 1753. Materiály shromažďoval přes 2 roky, své výsledky publikoval v časopise Národního muzea a později v samostatné publikaci.

Druhého návratu Halleyovy komety se František Pešta již nedočkal. V sobotu 13. 11. 1982 tento neúnavný popularizátor astronomie zemřel.

Peštova dlouholetá práce byla také několikrát oceněna:
1967 - čestné uznání za vynikající odbornou a organizační práci v Československé astronomické společnosti
1971 - pamětní medaile Johanna Keplera za zásluhy v astronomii
1976 - pamětní medaile Mikuláše Koperníka za významnou popularizační činnost
1979 - čestný člen ČAS za velmi kladné hodnocení meteorické sekce jeho práce O hromadném pádu meteorických kamenů dne 3. 11. 1753 v tábořském okrese

Čestní členové Hvězdárny Františka Pešty

Valná hromada Hvězdárny Františka Pešty zvolila jako čestného člena hvězdárny:

1. 6. 2000	RNDr. Jiří Grygar CSc.
23. 3. 2002	Ladislav Schmied

Planetky a Hvězdárna Františka Pešty

V souvislosti s Hvězdárnou Františka Pešty byly pojmenovány planetky:

Planetka 21682	Frantisekpesta	Objevitelé: P. Pravec, P. Kušnirák
		Datum objevu: 9. 9. 1999
Planetka 26971	Sezimovo Ústí	Objevitelé: M. Tichý, Z. Moravec
		Datum objevu: 25. 9. 1997

Současná činnost

Popularizace astronomie

Nejčastější formou popularizace jsou pozorování pro veřejnost, přednášky, besedy a výstavy. V objektu hvězdárny je instalována stálá výstava o hromadném pádu meteoritů u Strkova v roce 1753, ale k vidění jsou i zajímavé snímky ze zatmění Slunce.

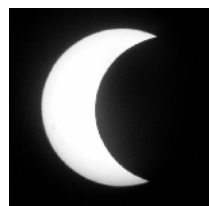

Dětský astronomický kroužek

Dětský astronomický kroužek funguje od roku 2000 a je určen všem zájemcům o astronomii, a to od šesti let do přibližně osmnácti let. Členové kroužku jsou na pravidelných schůzkách seznamováni se základy astronomie.

Pozorování pro veřejnost

V rámci pozorování pro veřejnost je možné za jasného počasí zhlédnout Slunce, Měsíc a právě viditelné planety sluneční soustavy, stejně jako objekty vzdáleného vesmíru (galaxie, mlhoviny, hvězdokupy, dvojhvězdy). Pro veřejné pozorování je hvězdárna otevřena i při mimořádných příležitostech, jako jsou zatmění Slunce a Měsíce, meteorické roje nebo přechody planet přes Slunce.

Odborná pozorování

Nejdůležitější odbornou činností je od roku 1982 pozorování sluneční aktivity a od roku 1999 pozorování optických jevů v atmosféře. Výsledky pozorování jsou pravidelně zveřejňovány na internetových stránkách hvězdárny a odesílány na příslušná odborná pracoviště.

Ostatní činnost

Členové hvězdárny se podílejí i na dalších astronomických aktivitách:

- Astronomická olympiáda pro základní a střední školy
- EBICYKL – letní cyklistické putování astronomů
- 26. valné shromáždění Mezinárodní astronomické unie
- Pobočka České astronomické společnosti České Budějovice
- Sekce pro mládež České astronomické společnosti
- Přístrojová sekce České astronomické společnosti
- Astronomický ústav Akademie věd ČR
- Cena České astronomické společnosti Littera Astronomica
- Zpravodaj České astronomické společnosti Kosmické rozhledy

English

The Observatory Sezimovo Usti was founded in 1964 by Mr. Frantisek Pesta who was the leader of the astronomical circle in Sezimovo Usti. Mr. Pesta worked in Zakarpatska Rus from 1927 to 1939, and then he moved to Tabor.

The main scope of the observatory is the popularization of astronomy (lectures, chats, courses and observation for public). Since 1982 the sun activity observation has been taking place, and results have been being sent to Brussels, to Norway and to the other astronomical institutes. Results of all observations are available on the observatory web as well.

Since 1999 an association of amateur astronomers has been looking after the observatory. In 2002 the junior astronomical circle was founded, the observatory was equipped with new instruments and the building was partially reconstructed.

Results of Pesta's studies of the mass meteoric fall close to Strkov are exposed in the observatory. Other detailed information in English is available on the web <http://www.hvezdarna-fp.cz>.

Deutsch

Die Sternwarte in Sezimovo Ústí wurde in 1964 von František Pešta gegründet. František Pešta war Leiter des Astroclubs in Sezimovo Ústí.

Er war erstmal in der Oblast Transkarpatien tätig und nach dem Jahr 1939 dann in Tábor. Haupttätigkeit der Sternwarte ist seit ihrer Gründung Popularisierung der Astronomie, unter anderem Vorträge, Veranstaltungen, Kursen und Beobachtungen für die Öffentlichkeit. Seit 1982 wird die Sonnenaktivität auf der Sternwarte verfolgt. Die

Ergebnisse werden nach Brüssel, Norwegen und an weitere Institutionen weitergegeben. Alle Ergebnisse sind gleichzeitig auf der Website der Sternwarte verfügbar. Seit 1999 wird die Sternwarte von einem eingetragenen Verein verwaltet. Im Jahr 2000 fing hier der astronomische Zirkel für Kinder seine Tätigkeit an, neue Instrumente wurden geschafft und das Gebäude der Sternwarte wurde teilweise saniert.

Ergebnisse der František Peštas Studie über Massenmeteoritenfall bei Strkov werden im Rahmen der Ausstellung in der Sternwarte präsentiert. Weitere Informationen in der Englischen Sprache sind im Internet unter <http://www.hvezdarna-fp.cz> verfügbar.

France

L'observatoire Sezimovo Usti a été fondé en 1964 par M. Frantisek Pesta qui était le chef du cercle astronomique dans Sezimovo Usti. M. Pesta a travaillé dans Zakarpatska Rus de 1927 à 1939, et alors il s'est déplacé à Tabor.

Le but principal de l'observatoire est la vulgarisation de l'astronomie (conférences, discussions, cours et observation pour le public). Depuis 1982 l'observation d'activité du soleil est effectuée et résultats sont envoyés à Bruxelles, en Norvège et aux autres instituts astronomiques. Les résultats de toutes les observations sont disponibles sur le site d'internet d'observatoire.

Depuis 1999 une association des astronomes d'amateur s'occupe de l'observatoire. Dans 2002 le cercle astronomique junior a été fondé, l'observatoire a été équipé de nouveaux instruments et le bâtiment a été partiellement reconstruit.

Les résultats des études de Pesta de la chute météorique de masse près de Strkov sont exposés dans l'observatoire. Les autres informations détaillées en français sont disponible sur le site d'internet <http://www.hvezdarna-fp.cz>.

Přístroje

Hlavní dalekohled
reflektor Cassegrainova typu 300/4070
refraktor 100/1500

Další přístroje
refraktor 80/1370, 80/1000, 120/400
reflektor 114/500, Cassegrainova typu 150/2250
binar 100x25

Poloha

49° 23' 10" s.š. +14° 42' 20" v.d. 420 m.n.m.

Vstupné

vstupné v otvírací době	dobrovolné
vstupné mimo otvírací dobu	smluvní

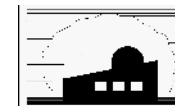
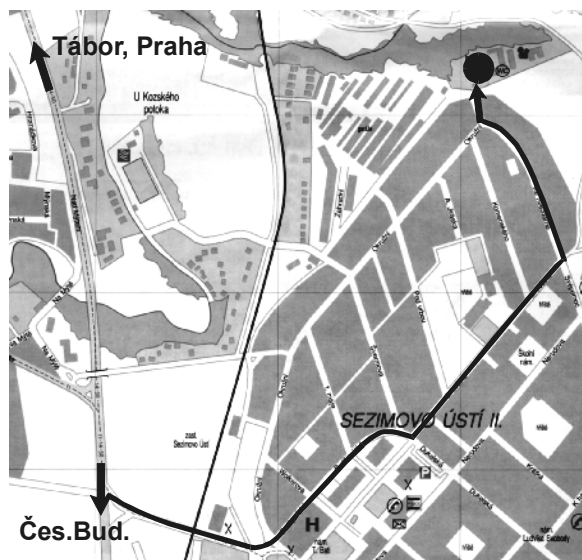
Otvírací doba

pátek	září - květen	od 20 do 22 hodin
	červen - srpen	od 21 do 23 hodin
sobota	duben - říjen	od 15 do 22 hodin
	<i>ostatní dny po telefonické dohodě</i>	

Kontakty

internet	http://www.hvezdarna-fp.cz
e-mail	info@hvezdarna-fp.cz , slunce@hvezdarna-fp.cz , program@hvezdarna-fp.cz , dak@hvezdarna-fp.cz
adresa	Ke Hvězdárně, 391 02 Sezimovo Ústí
telefon	602 422 166, 606 578 648
fax	381 261 037

Příjezd

Hvězdárna Františka Pešty

Sezimovo Ústí

Hvězdárnu podporuje:

Město Sezimovo Ústí
Česká astronomická společnost
více než 20 dobrovolných amatérských astronomů

Vytvářeno s podporou EU – projekt „Noc vědců“